

จุดมุ่งหมายของการสอนวิชาคณิต

จุดหมายทางการศึกษา (Taxonomy of Education Objectives)

ทิศทางของการศึกษาซึ่งเกิดจากการศึกษาว่าในการศึกษาโดยแท้จริงแล้วนั้นมีจุดประสงค์ใดบ้างที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนา รวมทั้งการศึกษานั้นจะต้องมีความสัมพันธ์กับแนวคิดในการวัดผลและประเมินผล ตลอดจนวิธีการสอน

จุดหมายทางการศึกษาผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น **3** ด้าน คือ

1. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับทางด้านสติปัญญา หรือพุทธิพิสัย
(Cognitive Domain)

2. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ อารมณ์ หรือจิตพิสัย
(Affective Domain)

3. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ หรือทักษะพิสัย
(Psycho-motor Domain)

จุดประสงค์หลักของการจัดการศึกษาก็คือการ
พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนสามารถจำแนกสมรรถนะของ
ผู้เรียนเป็น **5** ประการ ดังนี้

1. ทักษะทางสติปัญญา (Intellectual skills)
คือ ความรู้ความเข้าใจในสัญลักษณ์ และมโนทัศน์ต่างๆ

2. กลวิธีในการรับรู้ (Cognitive strategies) คือ ความสามารถที่ควบคุม
กระบวนการเรียนรู้ การจดจำสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนควบคุม
พฤติกรรมการคิดของแต่ละบุคคล สามารถแก้ไขปัญหาที่
เกิดขึ้น โดยใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมา

3. การให้ข้อมูลข่าวสารด้วยวาจา (Verbal information) คือ การที่บุคคลสามารถบอกหรือแจ้งให้ผู้อื่นทราบข้อความรู้ต่างๆด้วยวาจา มีความสำคัญในการเชื่อมโยงการเรียนรู้ในสถานการณืหนึ่งไปยังอีกสถานการณืหนึ่ง

4. ทักษะปฏิบัติ (Psychomotor skills) คือ ความสามารถในการลงมือกระทำ การเรียนรู้ทักษะปฏิบัติทำให้บุคคลสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวาง

5. ทักษะคติ (Attitudes) บางครั้งเรียกว่าจิตพิสัย ผลของทักษะคติคือ ทำให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

การสอนคนตรีศึกษากับจุดมุ่งหมายด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

จุดมุ่งหมายที่เน้นพัฒนาทางด้านสติปัญญาของผู้เรียน

Bloom ได้เสนอว่าการจัดการศึกษาในด้านสติปัญญา สามารถที่จะแบ่ง

ลำดับของการสอนออกได้ 6 ชั้น ซึ่งเรียงจากระดับที่ซับซ้อนน้อยสุดไปที่ระดับยากที่สุด ดังนี้คือ

1. ชั้นความรู้ (Know ledge)
2. ชั้นความเข้าใจ (Comprehension)
3. ชั้นการประยุกต์ใช้ (Application)
4. ชั้นการวิเคราะห์ (Analysis)
5. ชั้นการสังเคราะห์ (Synthesis)
6. ชั้นการประเมินผล (Evaluation)

ชั้นความรู้ (Knowledge)

เป็นกระบวนการของการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
ข้อเท็จจริงในเรื่องของทฤษฎี, คำศัพท์ที่มีการนิยาม
ความหมายเฉพาะ , กฎเกณฑ์ และการฝึกปฏิบัติให้กระทำ
ได้ถูกต้องตามทฤษฎี กฎเกณฑ์

ขั้นความเข้าใจ (Comprehension)

เป็นลำดับขั้นที่ผู้เรียนเข้าใจ และสามารถนำเอา
หลักการ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ มาประมวลเพื่อสร้างความเข้าใจ
หรือมาสร้างความรู้ความเข้าใจใหม่โดยสามารถที่จะสรุป
องค์ความรู้เบื้องต้นของตนเองได้

ขั้นการประยุกต์ใช้ (Application)

การนำเอาความรู้ความเข้าใจ มาแก้ไขปัญหา
ตามความเหมาะสม

ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis)

ผู้เรียนจะต้องแสดงให้เห็นถึงการนำเอาความรู้จากส่วนต่าง ๆ หรือหน่วยต่าง ๆ ที่แยกเป็นส่วน ๆ มาช่วยในการวิเคราะห์ ซึ่งต้องใช้ความรู้ที่หลากหลายเพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหา หรือสรุปผลได้

ขั้นการสังเคราะห์ (Synthesis)

การสร้างงานขึ้นมาใหม่ ซึ่งอาศัยความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว การสร้างงานขึ้นมาใหม่นี้ อาจอยู่ในรูปแบบของงานที่สร้างขึ้นใหม่ โดยไม่ซ้ำกับงานเดิมที่มีอยู่แล้ว โดยมีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอาจจะหมายถึงการพัฒนางานเดิมที่มีอยู่ให้มีความแตกต่างออกไปจากเดิมหรือขยายงานให้มากขึ้น

ขั้นการประเมินผล (Evaluation)

ขั้นการประเมินผลเป็นขั้นที่มีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นขั้นสูงสุดของทักษะด้านพุทธิปัญญา

การประเมินผล มีหลักการ **2** ประการ คือ

- 1.**การประเมินขั้นตอนการทำงานว่าปฏิบัติถูกต้องตามขั้นตอนหรือไม่
- 2.**การประเมินตัวงานว่ามีคุณค่าอย่างไร

การสอนคนตรีศึกษากับจุดมุ่งหมายด้านจิตพิสัย (Affective Domain)

หลักการทั่วไปหมายถึง การพัฒนาด้านจิตใจ อารมณ์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ซ่อนอยู่ภายใน จะปรากฏออกมาเมื่อผู้เรียนได้แสดงออกมาให้ประจักษ์

มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีสติปัญญาฉลาดเฉลียว รู้จักคิด รู้จักการแก้ไขปัญหา การสร้างคุณธรรมหรือจิตใจก็มีความสำคัญ ที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาไปพร้อมกับทักษะด้านสติปัญญา

การพัฒนาด้านจิตพิสัย จะมีการพัฒนาจากระดับต่ำสุด
ไประดับสูงสุด **5** ลำดับขั้น คือ

- 1. ขั้นรับ (Receiving)**
- 2. ขั้นตอบสนอง (Responding)**
- 3. ขั้นการให้คุณค่า (Valuing)**
- 4. ขั้นการจัดระบบคุณค่า (Organization)**
- 5. ขั้นการสร้างบุคลิกจากการประเมินคุณค่า (Characterization by a Value Complex)**

ขั้นรับ (Receiving)

ผู้เรียนแสดงถึงพฤติกรรมว่าผู้เรียนพร้อมที่จะรับต่อสิ่งใหม่ ๆ

ขั้นรับเป็นขั้นต่ำที่สุด ในการสอนดนตรี ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมพร้อมที่จะรับสิ่งใหม่ สิ่งเร้าใหม่ ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่ครูได้เตรียมจัดไว้ ในระดับนี้ผู้เรียนอาจจะยังไม่เกิดทัศนคติในเรื่องการยอมรับในแง่คุณค่าหรือความสำคัญ แต่สิ่งหนึ่งที่จะต้องเกิดขึ้น คือ การพร้อมที่จะรับ

ขั้นตอนสนอง (Responding)

ขั้นที่พัฒนามาจากขั้นรับ ขั้นตอนสนองเกิดจาก
การแสดงถึงพฤติกรรมว่าผู้เรียนมีความยินยอมเต็มใจ

ขั้นตอนสนอง พฤติกรรมมักจะอยู่ในรูปแบบของ
การยินยอม การทำตาม การตอบรับ การร่วมมือ การมีส่วนร่วม
ร่วม การปฏิบัติตาม

ขั้นการให้คุณค่า (Valuing)

ขั้นที่ผู้เรียนจะแสดงออกให้เห็นถึงพฤติกรรมว่าผู้เรียนได้ยอมรับถึงคุณค่า โดยแสดงให้เห็นถึงไม่ว่าจะอยู่ในรูปของการอธิบาย อ้างอิง เปรียบเทียบการเรียกร้อง การให้คุณค่ามีทั้งรูปแบบของการยอมรับคุณค่าสิ่งที่มีอยู่แล้ว กับการที่ผู้เรียนเลือกหรือตอบรับต่อคุณค่าบางสิ่งบางอย่างว่าเป็นสิ่งที่ตนเองเลือก และเชื่อมั่นต่อคุณค่านั้น ๆ

ชั้นการจัดระบบคุณค่า (Organization)

ชั้นการจัดระบบคุณค่าเกิดจากคุณค่าที่ผู้เรียน พบนั้นอาจจะมีคุณค่าที่ระดับที่แตกต่างกัน ผู้เรียนจะ เกิดการเปรียบเทียบการจัดลำดับว่าสิ่งใดมีคุณค่า มากกว่า หรือน้อยกว่าพฤติกรรมในระดับนี้ผู้เรียน อาจจะแสดงออกมาในรูปของ การเปรียบเทียบ การ สลับ การปรับปรุง การปรับเปลี่ยน การวางระบบ การ ให้นิยาม

ขั้นการสร้างบุคลิกจากการประเมินคุณค่า (Characterization by a Value Complex)

ขั้นการสร้างบุคลิกจากการประเมินคุณค่าเป็นระดับขั้นสูงสุด พฤติกรรมที่แสดงออกในขั้นนี้ครูจะพบว่าผู้เรียนจะหล่อหลอมบุคลิกภาพของตนเองออกมาตามสิ่งที่ตนเองพิจารณาแล้วว่ามึคุณค่าอันแท้จริงพฤติกรรมด้านบุคลิกภาพที่แสดงออกมานั้นมักจะอยู่ในรูปแบบของการตัดสินใจ การอาสาสมัคร การชักชวนการสนับสนุน

การสอนดนตรีศึกษากับจุดมุ่งหมายด้านทักษะพิสัย
(Psycho-motor Domain)

การพัฒนาให้ร่างกายปฏิบัติตามที่จิต
(สมอง) สั่งการได้อย่างถูกต้อง

ลำดับขั้นของการสอนทักษะปฏิบัติ 7 ขั้น คือ

1. การรับรู้ (**perception**)
2. การเตรียมพร้อม (**set**)
3. การตอบสนองแนวทางที่ให้ (**guided response**)
4. การสร้างกลไก (**mechanism**)
5. การตอบสนองที่ซับซ้อน (**complex overt response**)
6. การดัดแปลงให้เหมาะสม (**adaptation**)
7. การริเริ่มสิ่งใหม่ (**origination**)

ขั้นการรับรู้ (perception)

ขั้นตอนการรับรู้ เริ่มจากมีสิ่งเร้ามากระทบ
ต่อประสาทสัมผัส หรือความรู้สึก

ขั้นการเตรียมพร้อม (set)

การที่ร่างกายจิตใจ (สมอง) และอารมณ์ ใด
รวมเป็นหนึ่งเดียวและแสดงถึงความพร้อมฝึก
ปฏิบัติ

ชั้นการตอบสนองแนวทางที่ให้ (Guided Response)

ลำดับขั้นของการพัฒนาทักษะในรูปแบบ
ของการเลียนแบบ หรือการทดลอง การเลียนแบบครู
การเลียนแบบจากตัวอย่างแบบฝึกหัด

ขั้นการสร้างกลไก (Mechanism)

การแสดงออกซึ่งทักษะปฏิบัติอย่างมีเชื่อมั่น
ตามศักยภาพของตนเอง

ขั้นการตอบสนองที่ซับซ้อน (Complex Overt Response)

การตอบสนองในระดับนี้จะเป็นการ
ตอบสนองโดยทันทีทันใด ผู้เรียนจะไม่แสดง
พฤติกรรมถึงความลังเลใจ จะเป็นการปฏิบัติทักษะ
แบบอัตโนมัติ ด้วยความถูกต้องและรวดเร็ว

ขั้นการดัดแปลงให้เหมาะสม (adaptation)

การนำเอาทักษะปฏิบัติที่ได้รับการพัฒนา
หรือฝึกฝนมาอย่างต่อเนื่อง นำมาปรับใช้ใน
สถานการณ์ต่าง ๆ หรือเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

ขั้นการริเริ่มสิ่งใหม่ (**Origination**)

การริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานใหม่ที่เกิดจากความชำนาญ

จุดมุ่งหมายของการสอนแบบฝึกปฏิบัติ

หัวใจของการสอนแบบฝึกปฏิบัติ คือ การให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในสิ่งที่เรียนนั้นแล้วผู้เรียนจะรู้ได้ในทันทีว่าสิ่งที่เขาทำนั้นเป็นอย่างไร การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากการลงมือทำ

พิจารณาในแง่ของจุดมุ่งหมายทางการศึกษาการสอนแบบฝึกปฏิบัติจะสนองจุดมุ่งหมายทางด้านทักษะพิสัย คือ มุ่งให้เห็นเข้าใจ สัมผัสและปฏิบัติได้ในสิ่งที่เรียน

